



NIEUWSBRIEF HEI, HEG & HOOGEIND

ZOMER 2026

In dit nummer:

VOORWOORD REDACTIE	1
AGENDA	1
VRIJWILLIGER VAN HET JAAR	2
VERSLAG ALGEMENE LEDENRAAD	2
MEER KENNIS OVER ONZE BESTUIVERS: HOMMELS	3
BIMAG WEER OPGESTART	3
ESTAFETTE BIJDRAGE VAN WETHOUDER MAAIKE VAN BREUGEL-SMOLDERS	4
INZAAIEN DROOGTE TOLERANTE WINTERVOEDSELAKKERS	4
FRANK BAKX STELT ZICH VOOR	5
BEZOEKEN AAN ONS MINIWATERSCHAP BURGEMEESTER VOGELSLAAN	5
PAALDIJK EN RENHEIDE: VAN GEBIEDSVISIE NAAR UITVOERING	6
COLOFOON	6

Voorwoord redactie

Beste lezers,
Voor u ligt de zomereditie van de nieuwsbrief van onze plattelandsvereniging. Na een warm en droog voorjaar is nu de zomer aangebroken. Groeizaam weer met wat buien en toch ook wat opklaringen. De afgelopen maanden waren leden van de vereniging weer actief. Op de algemene ledenvergadering werd daar door de werkgroepen uitgebreid op in gegaan. Mooi om te zien dat leden van onze plattelandsvereniging zich willen inzetten. Dat geldt ook voor de invulling van de nieuwsbrief. Frank Bakx heeft een eerste aanzet gedaan voor een nieuwe vaste column in deze nieuwsbrief en stelt zich voor. In deze nieuwsbrief ook de start van een estafettebijdrage. We vroegen ons af wat anderen

van onze one-liner als doelstelling vinden. Maaike van Breugel, wethouder van onze gemeente bijt de spits af.

Niet vergeten: Op zondag 12 juli hebben we weer onze veldochtend waarbij we met de fiets op pad gaan. Dit jaar samen met Boeren-Natuur die 10 jaar Agrarisch Natuurbeheer viert. U ontvangt binnenkort de uitnodiging.

Een prettige zomer gewenst namens de redactie.

Peter, Erik, Roel, Marleen en Koen.

Agenda

12 juli: Veldochtend

15 oktober: Najaarsvergadering



Vrijwilliger van het jaar

Op 23 april hield onze vereniging haar Algemene Ledenvergadering. Dit jaar werd Marco Boon in het zonnetje gezet. Vrijwilliger van het jaar ligt voor een bestuurder altijd wat moeilijk. Hoe houd je dat geheim voor de persoon in kwestie? Zeker als die persoon normaal ook voor het cadeau zorgt. Dat gaf bij het aanbieden van het cadeau een hilarisch moment: Marco kreeg het cadeau dat hij zelf had bedacht en gekocht. Hij moest dat dan ook nog even uitleggen...

Afgelopen jaren heeft Marco, onze secretaris/penningmeester zich erg ingezet om onze statuten aan te passen en onze administratie te automatiseren en in een nieuw jasje te steken. Alles bijeen een hele opgave die door Marco tot een goed einde is gebracht.



Verslag Algemene Ledenraad

Op donderdag 23 april kwamen de leden van Plattelandsvereniging Hei, Heg en Hoogeind samen voor de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. Dit jaar waren we te gast bij Twan Maas in Leende. Voorzitter Harrie Maas opende de vergadering en heette iedereen van harte welkom. Secretaris Marco Boon blikte terug op 2025. Er waren acht bestuursvergaderingen, de nieuwe statuten zijn ondertekend en de vereniging organiseerde onder meer de ALV, de Streekmarkt



Leenderstrijp, de najaarsvergadering en de veldbijeenkomst.

De kascommissie adviseerde decharge te verlenen aan het bestuur en de leden stemden daar unaniem mee in. De contributie voor 2027 blijft onveranderd € 15,00.

De werkgroepen gaven een terugblik op hun activiteiten in 2025 en keken vooruit naar het nieuwe seizoen.

Bij het project GGA / gebiedsplan Paaldijk-Renheide werd benadrukt dat Hei, Heg en Hoogeind werkt aan een mooi platteland waarin boerenbedrijven een goede boterham kunnen verdienen. De vereniging houdt zich niet bezig met beleid, maar kijkt vooral wat zij kan betekenen in de uitvoering. Plannen worden daarbij van onderop, door en met het gebied, gemaakt.

Een belangrijk onderwerp is de groenblauwe dooradering, zoals ecologisch beheerde bermen, bomenrijen, bosjes, singels en agrarisch natuurbeheer. Als pilot wordt verkend of percee-eigenaren aan de Paaldijk zelf de regie kunnen en willen nemen.

Ook het miniwaterschap Jansborg-Renheide-Waterstraat kwam aan bod. Daarnaast is een veldochtend in voorbereiding op zondag 12 juli met het thema: Agrarisch natuurbeheer in de schijnwerpers. De uitnodiging wordt binnenkort verstuurd en iedereen is van harte welkom.

Een bijzonder moment was de bekendmaking van de Vrijwilliger van het Jaar.

Bestuur en afsluiting

Harrie Maas was aftredend en herkiesbaar. De leden kozen hem voor een nieuwe termijn als voorzitter. Tegelijk blijft er behoefte aan versterking van het bestuur, met name voor de functie van penningmeester of secretaris. Vanuit de rondvraag kwamen geen verdere punten naar voren. Na de pauze was er aandacht voor het project van onze vereniging op de Paaldijk.

Meer kennis over onze bestuivers: Hommels

Met de nieuwe EIS-academie lanceert EIS Kenniscentrum Insecten een online leeromgeving voor iedereen die meer wil leren over insecten. De eerste online cursus is beschikbaar. Die gaat over een van de belangrijkste bestuivers: hommels. Het herkennen van hommels en het verschil met andere gelijkende insecten wordt op een overzichtelijke manier uitgelegd. Kijk op <https://eis-academie.nl/>



De akkerhommel; een harig insect met een bruine bovenkant, harige poten en lange antennes. Foto: Peter Kerkhofs

BIMAG weer opgestart

De werkgroep inventarisatie heeft vanaf 2021 op de Renheide bij Toine Maas een BIMAG-project: Boeren Insecten Monitoring Agrarische Gebieden. Dat gebeurt op bijna 200 locaties in Nederland.

Afgelopen april zijn we weer begonnen met het zetten van de LED-emmers. Als het donker wordt gaan de blauwe lampjes aan die daarmee nachtvlinders aantrekken. Deze vallen vervolgens in de emmer die onder de lichtjes staat. Op een perceel staan verspreid drie emmers.

's Morgens in alle vroegte kijken we als werkgroep wat er zich in de loop van de nacht in de emmers verzameld heeft. We fotograferen de nachtvlinders en slaan de foto's op in een groot systeem waar de nachtvlinders op naam gebracht worden. Er zijn uit Nederland ongeveer 2400 soorten nachtvlinders bekend. Daar zijn hele kleine vlinders bij maar ook hele grote.



NL doet op de Molenschut

Op vrijdag 13 maart was het de landelijke NL-doet dag. De werkgroep natuurwerk van onze vereniging was actief op de Molenschut. De vlindertuin moet opnieuw aangeplant worden. Een gedeelte van het plantsoen was in de afgelopen jaren door wateroverlast doodgegaan. We werden om 10 uur ontvangen met koffie en een zelf gebakken taart. Daarna hebben we in recordtijd de boompjes en struiken aangeplant bij extreem goed plantweer. Het was tenslotte zeer regenachtig. Rond lunchtijd waren we klaar. Thea had voor een voortreffelijke lunch gezorgd met soep en worstenbroodjes. Ondanks het natte weer een mooie en gezellige ochtend.



Estafette bijdrage van wethouder Maaike van Breugel-Smolders

“Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan.”

Balans in het buitengebied

Al wandelend passeerde ik een veld met klaprozen. Een lust voor het oog: er werden veel foto's gemaakt. Waardevol voor bijen vanwege het stuifmeel, maar niet in trek bij vlinders; een klaproos maakt geen nectar. Wat we niet zagen, maar wel konden lezen op infobordjes: Het perceel maakt onderdeel uit van groenblauwe dooradering in het vlakbij gelegen beekdal.

De paradox van de klaproos

Is de klaproos nu de bringer van de boodschap of de feitelijke informatie?

Oftewel: beoordelen we het ecosysteem op hoe het eruit ziet, of wat het daadwerkelijk doet?

De velden, de begroeiing, de teelten om er maar een paar te noemen maken ons landschap. Het gemeenschappelijke is dat het buitengebied onderdeel is van hetzelfde ecosysteem.

Hei, Heg en Hoogeind streeft naar een buitengebied waarin natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven samengaan. Dit evenwicht staat onder druk.

Want om het één te behouden of te realiseren is vaak verandering nodig. En de waardering van die verandering is velerlei uitlegbaar.

Van een toekomstbestendig bedrijf en voedselproductie dichtbij, tot aantrekkelijk landschap en natuur voor recreanten. En daarbij nog ieders waarde voor het ecosysteem en het behoud daarvan.

Geen concurrentie voor de esthetische beleving versus functionele ecosysteemwaarde

Een functioneel boerenland, weten waar je voedsel vandaan komt: hand in hand met natuur qua waardering. Dat vraagt continue informatievoorziening. Dat samen met een verbindende factor als de plattelandsvereniging is waardevol. Door hun activiteiten in de werkgroepen, praktisch, initiërend en ondersteunend kan Hei, Heg & Hoogeind vanuit

verschillende invalshoeken de gedeelde waardering laten groeien.

Ik geef het stokje door aan: Arno van Son; bestuurslid hoofdbestuur ZLTO.

Batterijen en thuisaccu's: Lezing Frank van der Laak

In maart hadden we een lezing over de (thuis) batterijen /accu's. Op een inzichtelijke wijze legde Frank van der Laak uit hoe de veiligheid met batterijen samengaat.

Frank is vanuit zijn professie nauw betrokken bij de veiligheidsregio en houdt zich o.a. bezig met batterijen en thuisaccu's,

Nu de salderingsregeling eind 2026 wordt afgeschaft wordt de thuisbatterij wellicht steeds interessanter. Marktpartijen die zich eerst met zonnepanelen bezig hielden, storten zich nu op de markt voor de thuisbatterij. Vraag is daarbij of ze ook het juiste advies kunnen geven en of die batterijen op een veilige manier geïnstalleerd worden. Frank liet met filmpjes goed zien wat er allemaal mis kan gaan als dat onoordeelkundig gebeurt. De aanwezige leden waren onder de indruk van sommige van die filmpjes

Inzaaien Droogte Tolerante Wintervoedselkokers

Vorig jaar hebben we de eerste proefjes met sorghum uitgevoerd: een graangewas wat goed tegen droogte kan. Reden om eens wat meer proefjes te gaan uitvoeren waarbij we meerdere soorten mee inzaaien. Een van de nadelen van sorghum is namelijk dat het een windbestuiver is, waar insecten nauwelijks stuifmeel en nectar vinden. De mee gezaaide kruiden zoals klavers en boekweit kunnen daar te zijner tijd wel in voorzien. Ook houden ze de bodem meer bedekt zodat 'onkruiden' minder kans krijgen. We zijn heel benieuwd naar de resultaten.

Frank Bakx stelt zich voor



Foto: Frank Bakx

Het was in februari 1958, op een koude winterse morgen, het had 's nachts gesneeuwd, toen een jonge boerenvrouw de kuil met mangelwortels stond bloot te maken. Ze liep al aardig op het einde, want ze ging over niet al te lange tijd "in-

kopen" zoals ze dat in die tijd noemde. Haar man was al vroeg met de fiets naar Boxtel vertrokken om te gaan werken. Er was nog niets dat erop leek dat ze ging bevallen.

Ze hadden samen eerder nog de vijf koeien gemolken en er was nog zoveel te doen. Kranig kruide ze de mangelwortels naar binnen.

's Avonds na het eten voelde ze dat er iets stond te gebeuren. "Maar dat kan niet", riep de man des hui-

zes, "het duurt nog minstens vier weken!" De jonge vrouw vlijde zich al vroeg naar bed waar de weeën vrij spel kregen. De onrust sloeg toe bij de jonge ouders: toch maar bij de burens dokter Batenburg bellen, die voor verlossing ging zorgen. En op 28 februari werd er 's nachts om half twee een kind geboren. Bij de eerste aanblik des moeders, riep deze in paniek: "Ik heb een aapke ter wereld gebracht. Wat is hij lelijk en wat ziet hij geel! Dat gaat goed komen", riep de dokter. "Zet hem maar voor het raam. Hij is gezond en met wat daglicht kleurt hij wel bij." Daar ze zo vroeg nog niet waren voorbereid op de komst van de tweede, verhuisde de oudste van 11 maanden met zijn ledikant naar de stal voor de koeien, en 'het aapke' in zijn wieg in de babykamer. In de verdere koude nacht lagen twee vermoeide, maar gelukkige ouders in hun bed, met een aapke in de wieg en zijn broertje voor de koeien. En de dokter had gelijk gekregen. Dat aapke ben ik. !

Bezoeken aan ons Miniwaterschap Burgemeester Vogelslaan

Ondertussen wordt onze inzet voor het conserveren van water breed bekend. Afgelopen maanden bezocht het voltallige bestuur van Waterschap De Dommel onze pilot. Eind mei kregen we ook bezoek van een Interreg delegatie uit Vlaanderen en Brabant. Naast het miniwaterschap bezochten we ook de pilot met het verondiepen van sloten bij Jos Vos. Mooi dat de inspanningen van onze leden erkenning genieten.



Paaldijk en Renheide: van Gebiedsvisie naar uitvoering

De gemeente is eind 2023 in opdracht van de gemeenteraad gestart met het opstellen van een Gebiedsvisie voor de Paaldijk en de Renheide. Het doel hiervan is om richting te geven aan de ontwikkelingen in dit gebied over een periode van 15 jaar en zo te komen tot een fraai, landelijk en groen buitengebied. Deze visie is in april 2025 door de gemeenteraad unaniem goedgekeurd.

We hebben ons als vereniging niet bezig gehouden met die visie. Nu de visie is vastgesteld kijken we wel mee hoe dat uitvoeringsplan gerealiseerd kan worden. De 10% Groenblauwe Dooradering (GBDA) deed de meeste stof opwaaien in de voorgaande discussies. Daar kijken we nu dus het eerste naar. Om niet terecht te komen in een Poolse landdag hebben we gekozen voor een pilot/proces op de Paaldijk. Eventuele geïnteresseerden uit de Renheide kunnen zich ook aansluiten.

Ondertussen hebben we de meeste ondernemers en bewoners op de Paaldijk gesproken. Ook hebben we contact gehad met verschillende partijen die betrokken zijn bij de GGA (Gebiedsgerichte Aanpak). Eigenlijk was iedereen wel (gematigd) positief over het initiatief van onze vereniging.

Uiteindelijk zouden we er allemaal bij gebaat zijn als de Paaldijk zelf een uitvoeringsplan maakt binnen de contouren van de visie. Als praktisch ingestelde vereniging denken we dat onze vereniging daar een mooie bijdrage aan kan leveren door dat te faciliteren.

Tijdens de gesprekken met de percee-eigenaren maar ook met de gemeente zijn al mooie ideeën ontstaan die we de komende tijd gaan uitwerken met de percee-eigenaren. We hebben daarbij ondertussen ook een gebiedsregisseur: gesprekken met andere partijen gaan altijd via hem. We leggen afspraken, ideeën, actiepunten etc. vast zodat we een ordentelijk proces houden.

Interesse om mee te doen? Graag even melden bij onze secretaris Marco.

Colofon

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan. Informatie over onze activiteiten vindt u op:

www.heiheghoogeind.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Roel van Dijk
Peter Kerkhofs
Erik van Asten
Marleen Wolters
Koen Staals

Foto's: Erik van Asten
(tenzij anders vermeld)

Contactadres:

contact@heiheghoogeind.nl

Colofon